

महाराष्ट्र राज्यातील गावांची, वस्त्यांची व रस्त्यांची जातीवाचक नावे बदलून नवीन नावे देण्याबाबतच्या निर्णयाची अंमलबजावणी करण्यासाठी समित्या स्थापन करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण-२०२०/प्र.क्र.३३/ अजाक

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक :- ०६ मे, २०२१.

वाचा :

१. शासन निर्णय, सा. न्या. व वि. स. विभाग क्र. संकीर्ण - २०२० / प्र.क्र.३३ / अजाक, दि.११.१२.२०२०.

प्रस्तावना :-

राज्यातील अनेक शहरातील व ग्रामीण भागातील अनेक गावांची, वस्त्यांची व रस्त्यांची नावे जातीवाचक असल्याची बाब महाराष्ट्रासारख्या पुरोगामी राज्याला भूषणावह नसल्यामुळे राज्यात सामाजिक सलोखा व सौहार्द निर्माण होऊन राष्ट्रीय एकात्मता वृद्धीगत होण्याच्या दृष्टीने अशा सर्व गावांची, वस्त्यांची व रस्त्यांची नावे बदलून अशा जातीवाचक नावांऐवजी महापुरुषांची व लोकशाही मूल्यांशी निगडित नावे देण्यास मा. मंत्रीमंडळाने दिनांक ०२ डिसेंबर, २०२० रोजी मान्यता दिलेली आहे. त्यानुसार शासनाने संदर्भाधीन दिनांक ११ डिसेंबर, २०२० रोजी या संदर्भातील शासन निर्णय निर्गमित केला आहे.

२. सदर शासन निर्णयानुसार राज्यातील गावांची, वस्त्यांची व रस्त्यांची जातीवाचक नावे बदलून नवीन नावे देण्याबाबतची कार्यपध्दती शहरी भागासाठी नगर विकास विभागाने व ग्रामीण भागासाठी ग्राम विकास विभागाने निश्चित करून जातीवाचक नावे बदलण्याची कार्यवाही करावयाची आहे. शासनाचा प्रस्तुत निर्णय महत्वाकांक्षी व राज्याच्या सामाजिक सलोख्यावर सकारात्मक परिणाम करणारा असल्याने, सदर निर्णयाची तातडीने अंमलबजावणी करणे आवश्यक आहे.

३. ही बाब विचारात घेऊन, राज्यातील गावांची, वस्त्यांची व रस्त्यांची जातीवाचक नावे बदलून नवीन नावे देण्यासंदर्भातील कार्यवाही तातडीने करण्यासाठी राज्य स्तर, विभागीय स्तर व जिल्हा स्तरावर समित्या स्थापन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राज्यातील गावांची, वस्त्यांची व रस्त्यांची जातीवाचक नावे बदलून नवीन नावे देण्यासंदर्भातील कार्यवाही करण्यासाठी राज्य स्तरावर मा.मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली खालीलप्रमाणे समिती स्थापन करण्यात येत आहे :-

अ.क्र.	पदनाम	पद
१.	मुख्य सचिव	अध्यक्ष
२.	प्रधान सचिव/सचिव (सा.न्या.)	सदस्य
३.	अ.मु.स./प्रधान सचिव /सचिव (नगर विकास विभाग)	सदस्य
४.	अ.मु.स./प्रधान सचिव /सचिव (ग्राम विकास व पंचायत राज विभाग)	सदस्य
५.	अ.मु.स./प्रधान सचिव /सचिव (इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग)	सदस्य
६.	आयुक्त, समाज कल्याण आयुक्तालय, पुणे	सदस्य
७.	आयुक्त तथा संचालक, नगरपालिका प्रशासन संचालनालय, मुंबई.	सदस्य
८.	सह सचिव/ उप सचिव (अजाक), सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग	सदस्य सचिव

सदर समितीची बैठक तीन महिन्यातून कमीत-कमी एकदा घेण्यात यावी.

२. राज्यातील गावांची, वस्त्यांची व रस्त्यांची जातीवाचक नावे बदलून नवीन नावे देण्यासंदर्भातील मासिक आढावा घेण्यासाठी विभागीय आयुक्त यांच्या अध्यक्षतेखाली खालीलप्रमाणे समिती स्थापन करण्यात येत आहे:-

अ.क्र.	पदनाम	पद
१.	विभागीय आयुक्त, महसूल	अध्यक्ष
२.	आयुक्त, महानगर पालिका (सर्व)	सदस्य
३.	जिल्हाधिकारी (सर्व)	सदस्य
४.	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)	सदस्य
५.	प्रादेशिक उपायुक्त, नगरपालिका प्रशासन शाखा, विभागीय आयुक्त कार्यालय	सदस्य
६.	प्रादेशिक उपायुक्त, समाज कल्याण	सदस्य सचिव

सदर समितीची बैठक एक महिन्यातून कमीत-कमी एकदा घेण्यात यावी.

३. तसेच, राज्यातील गावांची, वस्त्यांची व रस्त्यांची जातीवाचक नावे बदलून नवीन नावे देण्यासंदर्भातील कार्यवाही करण्यासाठी जिल्हा स्तरावर जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली खालीलप्रमाणे समिती स्थापन करण्यात येत आहे :-

अ.क्र.	पदनाम	पद
१.	जिल्हाधिकारी	अध्यक्ष
२.	आयुक्त, महानगर पालिका	सदस्य
३.	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद	सदस्य
४.	जिल्हा पोलीस अधिक्षक	सदस्य
५.	गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती	सदस्य
६.	मुख्याधिकारी नगरपरिषद/नगरपंचायत	सदस्य
७.	सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण	सदस्य सचिव
८.	जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी	सदस्य

जिल्हाधिकारी यांना आवश्यक वाटल्यास ते वरील समितीत आवश्यक त्या अधिकाऱ्यांची नेमणूक करू शकतील. सदर समितीची बैठक एक महिन्यातून कमीत-कमी एकदा घेण्यात यावी.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०२१०५०६१६४९२७७१२२ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(श्याम तागडे)

प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत-

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई,
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
३. सर्व मा.मंत्री/सर्व मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
४. मा. विधानसभा/विधान परिषद सदस्य, विधानमंडळ, मुंबई,
५. मा. मुख्य सचिव यांचे सह सचिव, मुख्य सचिवांचे कार्यालय, मंत्रालय, मुंबई,
६. सर्व अप्पर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/ सचिव, प्रशासकीय विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
७. सर्व विभागीय आयुक्त, महसूली विभाग,
८. सर्व विभागीय पोलीस आयुक्त,

९. आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे,
१०. आयुक्त तथा संचालक, नगरपालिका प्रशासन संचालनालय, मुंबई,
११. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क कार्यालय, मंत्रालय, मुंबई,
१२. महासंचालक, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन व प्रशिक्षण संस्था (बार्टी), पुणे,
१३. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मुंबई,
१४. सर्व जिल्हाधिकारी,
१५. सर्व आयुक्त, महानगर पालिका,
१६. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषदा,
१७. सर्व प्रादेशिक उपायुक्त नगरपालिका प्रशासन ,शाखाविभागीय आयुक्त कार्यालय ,,
१८. सर्व मुख्याधिकारी, नगर परिषदा,
१९. सर्व प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण,
२०. सर्व सहाय्यक आयुक्त, समाजकल्याण,
२१. सर्व जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद,
२२. सर्व गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती,
२३. सर्व सह/उप सचिव, अवर सचिव, कक्ष अधिकारी, सा.न्या. व वि.स. विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
२४. निवडनस्ती/अजाक.